

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת ויקהל תשפ"ה

מטוס או כל יאכטה שאחפוף בהם", אמר המיליארדר, "אבל כל כספי אינו מספיק כדי לקנות שבת אחת של יהודי..."

כאשר היהודי עושה את שבתו קודש, ושומר עליה מכל משמר, גם הגויים מכירים בכך שהשבת היא ערך עליון עבורו, ואף יודעים להעריך את הנחישות והעקביות ששמירת השבת מעידה עליהן.

והאמת היא, שהשבת היא 'מקור הברכה', ולא יתכן שאדם יפסיד מחמת שמירת שבת כהלכתה, אלא אדרבה, רק מתברך הוא בכל עניינו, והעובדות שיובאו להלן ימחישו את הדברים.

הגאון רבי אליהו מן שליט"א סיפר, שפעם נסע במונית עם נהג ירא שמים, שסיפר לו, שלפני שלושים שנה עבד בשבת, ר"ל, וכיום הוא ובניו יר"ש ושומרים שבת. התעניין רבי אליהו מן מה אירע, מה הביאו לקבל ע"ע שמירת שבת?

פתח הנהג וסיפר: "הסעתי אדם בשם הרב יוסף הלפרין מתל השומר לבני ברק. תוך כדי נסיעה אמר לי: "חברת המוניות הזו אינה שומרת שבת, אני יודע זאת. איך אתה עובד בחברה כזו?"

"מה אעשה?" - החזרתי לו - "יש לי חובות. לקחתי משכנתא גדולה על הדירה. גם ככה אני בקושי מכסה את ההוצאות החודשיות שלי, אני מוכרח לעבוד שבעה ימים בשבוע. אין ברירה."

"הבה נעשה עסקה" - אמר לי הרב הלפרין - "תפסיק לעבוד בשבת, ותערוך חישוב מדויק של הכספים שהרווחת. כל מה שיחסר לך לתשלום המשכנתא - אני אשלם לך. כל חודש תבוא אלי ותקבל צ'ק מדויק על הסכום. רק אבקש שתעשה חשבון מדויק."

"ומנין לך שלא אשקר לך?" - שאלתי - "איך תדע שבאמת חסר לי ואני לא סתם רוצה לקחת ממך כסף?"

"אני אסתכל על העיניים שלך ואדע אם אתה משקר לי" - אמר הרב. "אל דאגה. הפסק לעבוד בשבת וקח בחשבון את ההתחייבות שלי. מילה שלי היא מילה."

"מני אז התחלתי לשמור שבת" - סיים הנהג את סיפורו - "עוד באותו יום עזבתי את החברה, ועברתי לחברה שומרת

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (לה, ב)

'יהיה לכם קודש' השבת שייכת ליהודי. גוי אינו יכול לקנותה גם אם ייתן את כל כספו לשם כך. והיהודי, אם זוכה לדעת כמה יקרה היא - אינו מוכן למוכרה בעד שום הון שבעולם.

* * *

קיווי בְּרִנְהָרְד הוא יהודי שומר תורה ומצוות מדרום אפריקה. לפני מספר שנים הוציא ברנהרד ספר המלמד כיצד ניתן ליישם תכונות מסוימות, ולתרגם אותן להצלחה בעולם העסקים הקשוח בעידן המודרני. הספר הפך להצלחה רבה, והפך לרב מכר בקנה מידה בינלאומי. במקביל - הביקוש להרצאותיו של ברנהרד הלך וגבר, והוא הוזמן להרצות ולהנחות בכנסים עסקיים בכל רחבי העולם.

יום אחד הוא מקבל שיחת טלפון מסמנכ"ל בכיר בחברת מיקרוסופט העולמית, שמייסדה - ביל גייטס הוא מגדולי עשירי העולם. הלה הזמין אותו להרצות בכנס שבו ישתתפו כל מנהלי החברה. הרצאתו של ברנהרד תהיה הרצאת הפתיחה. קיווי ברנהרד רצה לענות בחיוב להזמנה, כמובן, אולם כשפתח את יומנו כדי לבדוק את התאריך, גילה כי יומו הראשון של הכנס אמור להיות בשבת.

"בשבת אני לא עובד", הודיע ברנהרד לסמנכ"ל שמעבר לקו. התגובה היתה נדהמת. הוצע לו סכום כפול ומשולש. מאות אלפי דולרים, אבל ברנהרד בשלו: "בשבת אני לא עובד, וזה לא משהו שכסף יכול לפתור".

בסופו של דבר חברת מיקרוסופט הענקית נאלצה לשנות את תאריכי הכנס, ולהתחיל ביום ראשון, כי זו היתה הדרך היחידה שלהם לקבל הרצאה פותחת מקיווי ברנהרד...

חודשים ספורים לאחר הכנס, קיבל ברנהרד שיחת טלפון נוספת מאותו סמנכ"ל. לפני מספר ימים הוא שהה יחד עם ביל גייטס במטוסו הפרטי. דברו שם על הכנס ועל ההרצאה, והוא סיפר לבוס על הסכום האדיר שהוצע לברנהרד, ועל עקשנותו שלא להרצות בשבת. כעת התקשר הסמנכ"ל כדי לשתף את ברנהרד בתגובתו המתפעלת של מר גייטס: "אני יכול לקנות כל דבר שארצה - כל בנין, כל

"הגעתי הנה בשל מחלת רעייתי, הנמשכת כבר הרבה זמן", נאנח האיש, "יש כאן טיפול מיוחד המתאים לה, אולי יוכל להקל על סבלה. אך לא תמיד עסקתי במה שאני עוסק היום..." - פתח צוהר לעולמו האישי הפנימי, והחל לספר: "נולדתי בארץ ישראל להורים שומרי מסורת, אך לא זכיתי לגדול על קיום המצוות באדיקות. גדלתי בסביבה מסורתית, ולאחר השחרור מהשירות הצבאי בהצטיינות - קיבלתי הצעת עבודה ב'מוסד לביון ולתפקידים מיוחדים'. תחת מעטה חשאיות ולאחר אימונים מפרכים - נשלחתי למשימות ביטחוניות ברחבי תבל, עליהן כמובן לא אוכל להרחיב..."

האיש נאנח קלות, והמשיך: "נבחרתי לשמש כשליח נאמן למשימות מיוחדות ורגישות, בכל זמן ובכל רחבי תבל. הממונים עליי היו מרוצים ממני, בתיקי האישי הצטברו ביקורות מחמיאות ואותות גבורה. באחת הפעמים, נשלחתי בצוותא עם חבר נוסף למשימה מורכבת ומסובכת במיוחד: להתחקות אחרי אחד מראשי הטרור השווה בציריך - בירת שווייץ, להגיע אליו ולהורגו. אני וחברי נשלחנו למשימה בטיסות נפרדות, שכרנו לעצמנו דירות נפרדות והתחלנו במעקב... חלק עיקרי מהצלחת הפעולה, הוא שלא יהיה קשר בין שני הסוכנים העוסקים בה, כדי למנוע את חשיפתם. לכן, חילקנו מראש את שעות המעקב בינינו, ורק כשהמעקב הושלם וקיבלנו הנחיה לבצע את המשימה, יצרנו קשר מאובטח, וסיכמנו: המחבל יוצא מדי ערב בשעה 8:00 ממסעדה פלונית, ופונה בצומת ימינה. הריגתו היא ענין של פיקוח נפש ללא צל של ספק, ולפיכך קבענו שנמתין לו בליל שבת הקרובה, בשעה 8:00 בדיוק, מיד לאחר הפניה ימינה, כשרכבו יעבור את הצומת - ניצמד אליו אני וחברי מימין ומשמאל, נבצע את הפעולה וניעלם מהזירה תוך שניות..."

"ביום ששי בבוקר התעוררתי מוקדם, לאחר לילה טרופ שינה. 'היום הוא רגע המשימה' - הזכרתי לעצמי, וכדי להפיג את המתח יצאתי לחנות גדולה, לקנות מעט מזון ליומיים הקרובים, בדגש על סעודות השבת שאסעד לבדי לאחר הפעולה. בעודי משוטט בסתמיות בין המדפים, הגיע מולי יהודי חם וחייכן, ואמר לי בלבביות: 'שלום עליכם, יהודי מ'ישראל'?' הופתעתי, ידעתי כי חזותי אינה מסגירה דבר על ארץ מוצאי ואני נראה אירופאי מצוי. 'מנין הוא יודע?' - הרהרתי, אך כמובן שום מבע בפני לא השתנה. הגבתי בהנהון רפה, שנועד להבהיר כי אינני מבין את השפה ואת המושגים עליהם הוא מדבר. אך האיש לא הרפה, ובסופו של דבר - הלבביות החמה שלו המיסה את שנות האימונים שלי במוסד, הכריעה את חומות קור הרוח והארשת הבטוחה שלי... נאלצתי 'להודות' שאני יהודי מ'ישראל', ואז - הוא הקסים אותי בהזמנה אישית חמה להשתתף בסעודת השבת בביתו, תוך הדרכה ברורה כיצד ומתי להגיע, ואני נשביתי בקסמו והבטחתי את השתתפותי בסעודת השבת במעונו..."

"בהגיעי לביתו בליל שבת, שכחתי להציץ בשעון... אין בפי מילים לתאר את חווית סעודת השבת המשפחתית

שבת. המפליא הוא, שלא הייתי זקוק לתוספת הצ'קים של הרב הלפרין אפילו פעם אחת! כבר מהחודש הראשון לא רק שלא חסר לי, אלא שהרווחתי יותר! לא נזקקתי מעולם לעזרתו! כך אני שומר שבת בבית ומנהיג גם את בני אחרי, וכולנו שומרי שבת!"

סיפר הגאון רבי **ראובן אלבז** שליט"א: לאחר דרשה שהיתה באילת, שבה דיברתי על שבת וסיפרתי את הסיפור הנ"ל, ניגש אלי נהג מונית, כולו נלהב... אמרתי לו: "אינני הרב יוסף הלפרין שאני יכול להבטיח לתת לך, כי אני מתעסק עם הרבה אנשים כמוך... אבל תנסה לשמור שבת ותראה שלא תפסיד!"

המוניות באילת, למי שאינו יודע, מרוויחות בשבת פי שלושה ואפילו פי ארבעה מיום רגיל. כל בתי המלון מלאים בנופשים, וכל הזמן הם צריכים להשתמש במוניות, ה' ירחם. כשהגעתי לאותו מקום אחרי שנה פגשתי בנהג הזה. הוא ניגש אלי ואמר לי: "כבוד הרב, שתדע, מרגע שקבלתי על עצמי לשמור את השבת - התחלתי להרוויח יותר! ולא זו בלבד, אלא שמיד אחרי שהתחלתי לשבות, ניגש אלי גוי ששם לב שאיני עובד בשבת, וביקש לקחת את המונית לשבת ולעבוד בה, תמורת אחוז נכבד מהרווחים. לא הסכמתי. נכנסה בי אמונה חזקה בה' ועניתי לו: 'השבת תיתן לי. לא אתה!'..."

בעקבות שמירת השבת השתנה כל הבית שלו. הוא שלח את ילדיו לישיבה קדושה, ורווה נחת מכולם! זהו כוחה ואורה של השבת, המשפיעה על נשמתם של ישראל ומחברת אותם לאביהם שבשמים... **[מתוך 'משכני אחריו']**

* * *

השתתפותו של מתפלל לא מוכר במנין הוותיקין הוותיק בשכונת 'סטמפורד היל' בלונדון, אינה תופעה נפוצה. מה עוד, שהאיש נראה זר ומנוכר להווי המקום והסביבה, איש לא הכירו ולא ידע את זהותו, אם כי חזותו העידה עליו כי הוא יודע ספר וירא שמים. האיש לא סיפק כל מידע, נותר שקט ומופנם, ואיש לא עמד על טיבו. כשהתעניינו בו, הגיב האיש במשיכת כתפיים רפה וחיוך נבון, ופיו נותר סגור וחתום.

אחד ממתפללי בית הכנסת, יהודי בשם ר' מרדכי, גמר אומר לעשות כל מאמץ כדי לפצח את התעלומה, ומשלא עלה בידו הדבר גם כעבור כמה חודשי מאמץ - החליט לקבוע חברותא ללימוד משותף עם האיש הזר מדי יום, בנסיון לגלות את פתרון חידתו. אך דווקא הלימוד המשותף העצים את התעלומה: התברר שמדובר בגאון תורני בקנה מידה נרחב. אם כן מי האיש, ומה סיפורו?! ויהי באחד הימים, גילה האיש את שמו, ור' מרדכי ניצל את ההזדמנות ומיד נכנס עמו בשיחה. המשיך לדובב, התעניין בכנות, עד שהאיש פתח את סגור לבו בסיפור חיים מדהים חובק עולם, שר' מרדכי נדהם לגלות כי גם לו עצמו יש חלק בו...

הנפלאה שחווייתי! מיד כשנכנס הביתה הגיעו שלושת בניו ושתי בנותיו ובירכו אותנו בברכת 'גוט שבת' חגיגית, ואף הוא השיב לעומתם בברכה חמה. הבטתי במחזה כמהופנט, מעודי לא ראיתי סעודת שבת באווירה ביתית וחמימה כזאת. כל הילדים לבושים בקפידה, האב בראש השולחן מנעים באמירת 'שלום עליכם', ולאחר מכן מקדש על היין כשהוא מטעים כל מילה במתיקות... הבטתי כמחושמל במתרחש, באווירה הטובה והביתית, בחום המשפחתי המענג, בהווי הרוחני הקסום, ושכחתי את עצמי. לפתע הבטתי מבט חטוף בשעון, ואז גיליתי את דבר האיחור הנורא. השעה חמישה לשמונה!!! בעוד חמש דקות עליי להיות במקום אחר, מרוחק קמעא, לפעולת חיסול דרמטית. ידעתי כי שותפי לבטח כבר ממתין לי שם, ואין לי כל דרך לתקשר אתו, להודיעו על האיחור. אובד עצות ועשתונות קמתי ויצאתי מהבית לכיוון המקום המוסכם, והגעתי באיחור בלתי נסלח של 25 דקות תמימות... המקום, למותר לציין, היה ריק מאדם. רכב המחבל כנראה עבר כבר מזמן, וגם את חברי למשימה לא ראיתי. התבוננתי בכל עברי הזירה, ודי מהר הבנתי כי לפני כמה דקות היתה כאן חוליית טרור מיומנת... מאוחר יותר הסתבר, כי תוכנית החיסול שלנו נודעה למחבלים, והם טמנו לנו מארב. חברי למשימה נרצח בידיהם המגואלות בדם, השם יקום דמו, ועד היום מפעילי אינם מבינים כיצד אני ניצלתי מאש התופת שטמנו לנו...".

האיש ניגב דמעה סוררת, התעשת מהתרגשותו והמשיך: 'הסיפור הזה הפך אותי לשבר כלי. כל נסיונות השיקום שלי עלו בתוהו, ולכן שוחררתי מ'המוסד' מצויד בפנסיה נדיבה, מהרהר כל העת בסעודת השבת הנפלאה שזכרונה לא ישכח ממני, הסעודה שהצילה את חיי... בכל רגע ראיתי לנגד עיניי את הסעודה ההיא, שהובילה לאיחור. ראיתי בעיני רוחי את מארחי בראש השולחן, את בני משפחתי, וחשתי געגוע צורב לחוש את האור הזה שוב. סעודת השבת הזו חוללה בנפשי תמורה כזו, שלא מצאתי מנוחה עד שנרשמתי לסמינר שהתקיים בשבת, כל כך רוצה ושואף לחוש שוב את המתיקות ההיא...".

"זו היתה תחילת הדרך, ההמשך ברור ולא אלאה אותך. כמו ב'מוסד' כך בתפקידי הרוחני, שאפתי למצוינות והעפלה לשיאים. אני עדיין לא שם", אמר האיש הזר וחייך לראשונה חיוך קטן, "אך אני ממשיך לחתור גבוה...".

"כיצד היה נראה המארח שלך?" - שאל ר' מרדכי מיד, "האם היה לו זקן באורך בינוני, האם מול שולחן הסלון ניצב שעון קיר גדול?".

"אכן כן", השיב האיש, "מאיפה אתה יודע?!".

לנוכח עיניו הנדהמות, החל ר' מרדכי בוכה חרישית. "כבר נפגשנו פעם", אמר בשקט, "האיש שאירח אותך הוא אבי המנוח. הוא גר בכתובת שהזכרת..., היטבת לתאר את סעודות השבת עליהן גדלתי, אני אחד משלושת הבנים

שהסבו אתך לסעודה, ושתי הבנות הן שתי אחיותיי... זה בטוח הוא!" קרא נרגש ונסער...

סיפור זה, שמופיע בספר 'ניצוצות', מראה לכולנו מה כוחה של סעודת שבת אחת, אחת. סעודת שבת אחת עשויה להותיר חותם בל יימחה, להוביל אנשים לשינויים מרחיקי לכת בחייהם, לחולל מהפכים דרמטיים. אם זו השפעתה של סעודה אחת על אדם זר ומנוכר, קל וחומר לאלו הזוכים מדי שבוע לעונג הקסום של שלושת סעודות השבת, שבתוכן טמון כור גרעיני של עוצמה יהודית, קדושה, הוד קסום ובראשיתי של יהדות נפלאה... הבה נעריך את רגעי סעודות השבת שלנו, נעשה הכל כדי ליצוק בהם תוכן רוחני איכותי. אין אכסניה טובה מהם להעניק לילדינו חוויה רוחנית מרגשת, שתותיר בהם טעם טוב לשנות דור. זמירות השבת הנפלאות, דברי התורה, האווירה המשפחתית המלכותית - הם מנועים רבי עוצמה שטעמם וכוחם אינו מתפוגג גם שנים אחר כך... לקראת סעודות השבת לכו ונלכה, כי מהן מקור הברכה הרוחנית. לנו, לילדינו, לחיי נצח!.

* * *

לא בכל יום מתכנסים רבני ישיבה חשובה בביתו של מרן הגאון רבי **מיכל יהודה ליפקוביץ** זצ"ל, אלא שהיום - דיון חשוב עומד על הפרק, העוסק בדיני נפשות ממש. מדובר בבחור שהתדרדר מאוד ברוחניות וביראת שמים, וצוות הישיבה דן לגבי עתידו, עד כמה ניתן להמשיך להחזיקו בין כותלי הישיבה... רבי מיכל יהודה התעניין מאוד במצבו של הבחור, ולבו נכמר. אם מתחילה היו אלה קשיים בלימודים, הרי שהמצב החמיר עד כדי שקשה לזהות בו קורטוב של יראת שמים. רבי מיכל יהודה הרבה דקות ארוכות, ואז השיב דברים ברורים וחדים: "צאו וראו אם הבחור עדיין משורר את זמירות השבת בעת סעודות השבת. אם הוא עדיין שר זמירות שבת - זהו אות וסימן כי נותרה בו לחלוחית רוחנית, ועוד ניתן להבעיר בנשמתו את הניצוץ. אם הוא כבר פסק מלשיר זמירות שבת - אוי ואבוי..."

שבו רבני הישיבה לישיבה, והתחקו אחר התלמיד בסעודות השבת, כשהם מבחינים שהוא עדיין משורר זמירות שבת בצוותא עם חבריו. לפיכך הוסיפו להתמסר למענו ולבנות את נפשו, ובסופו של דבר עלה הדבר בידם, והבחור עלה ונתעלה במעלות התורה, וזכר התקופה הקשה כבר נשכח ואיננו... כי כפי שאמר רבי מיכל יהודה, והובאו הדברים מפיו בספר 'דובב שפתיים': זמירות השבת הן רגע של מבחן, סוג של ניצוץ. אם זמירות השבת בוערות בלב - ניתן להבעיר את הנפש כולה, כי הכיסופין והכמיהה לבורא עולם עוד שם! הבה נעריך את המתנה הייחודית הנקראת זמירות השבת. זו לא 'שעת שירה', אלו הם רגעים מרוממים בהם המלאכים משוררים אתנו, רגעי קרבת ה' נדירים. ככל שנזכה לנצלם כראוי, לרומם את ליבנו ונפשנו לבורא עולם,

כך נובטח כי סעודות השבת ישמשו עבורנו מנוף עוצמתי ואצילי, ויזכו אותנו בחיי קדושה וקרבת אלוקים!.

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת (לה, ז)

ידועים דברי הזהר הקדוש (תיקוני זהר, תיקון מח, דף פה, א) על הפסוק: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", שהכוונה בפסוק זה היא גם לאסור שלא להבעיר את אש הכעס [שהיא אש הגיהנם] - בפרט ביום השבת.

* * *

רבי **שבתי פרוקל** ז"ל היה אוד מוצל מאש התופת הנאצית, איש רם משכמו ומעלה, תם וישר שעשה מלאכת ה' באמונה. משאת חיו היתה להוציא לאור את ספרי ה'יד החזקה' להרמב"ם במהדורה חדשה ומפוארת, נקיה מכל שגיאה וטעות ומסוננת מכל רבב. למען מטרה קדושה זו, השליך נפשו מנגד להשיג את המהדורות הראשונות של הספרים, ולהתחקות אחר כתביו המקוריים של הרמב"ם. הוא הקדיש שנים ארוכות להשלימם בצורה היותר טובה ומפוארת.

באחד הימים, לבש משרדו של רבי שבתי אווירת חג. באותו בוקר באו לסיומם חודשים ארוכים של עמל ויגיעה. כתב יד עתיק ונדיר של אחד מתלמידי הרמב"ם נמצא במצרים, ובתיווכם של שרים, שגרירים, חברי פרלמנט וראשי ממשלה במדינות שונות, הצליח רבי שבתי לרכוש את כתב היד המיוחד מהשלטונות המצריים תמורת סכום עתק. הקלף העתיק והנדיר היה מונח על שולחנו, ועוזרו נקרא לחדר כדי לבחון עמו את כתב היד. כשכוס קפה בידו, נכנס העוזר לחדר, כשהוא נרגש לחזות בעיניו בכתב היד שכה ייחלו להשגתו. מרוב התלהבות, נתקל העוזר באחת מרגלי השולחן, וכוס הקפה התהפכה על השולחן, הישר על הקלף העתיק ויקר המציאות. היה זה עניין של שניה עד שהבינו השניים כי כתב היד העתיק, סכומי הכסף האדירים, ההשקעה והמאמצים חובקי העולם – הכל ירד לטמיון. מעיסה של קלף מתפורר וקפה - אי אפשר היה לעשות דבר. העוזר, שלא ידע את נפשו מרב צער ופחד, השפיל את עיניו וקפא במקומו. מרוב מבוכה ואשמה לא העז כלל לזוז, ונותר כך דומם כשמבטו נעוץ ברצפה. רבי שבתי יצא מן החדר, וכעבור שתי דקות חזר ובידו... ספל קפה. הוא הניח את הספל לפני העוזר ואמר לו: "כמדומני שכוס הקפה שלך נשפכה. קח, שתה!..."

דומה שכל מילה נוספת מיותרת. כמה עוצמה גלומה במעשה זה של רבי שבתי! כמה גדלות נפש! כמה כבישת הכעס ועבודת המידות דרושות בשביל כך! מי יודע, אולי מעשה זה מצטרף לשלל זכויותיו הגדולות של רבי שבתי

שבעטיין זיכו אותו משמים להאדיר את ספרי הרמב"ם, ולגרום איתם מהפכה של ממש בעולם התורה.

* * *

בקובץ 'המאסף', שיצא לאור בשנת תש"א, בתוך שנת האבל על פטירתו של גאון הדור, מרן רבי **חיים עוזר גרודז'ינסקי** זצ"ל, בעל ה'אחיעזר'. בסוף הקובץ מופיע מאמרו המאלף של הגאון רבי **חזקיהו יוסף מישקובסקי** זצ"ל, אב"ד קריניק, שנמנה על נאמניו ומקורביו הגדולים. וכך הוא כותב: "זהו באמת פרק מיוחד ותורה שלמה! בין המון הפונים אליו יום יום בבקשות שונות, היו לא מעטים שהציקו לו הרבה, ובכל זאת לא ראה איש מעולם שמץ של קפידה וכעס על פניו. פעם אחת הייתי נוכח כאשר בא אל רבינו בנו של רב אחד, והציק לו הרבה שימליץ בעד אביו לעיר פלונית, שהיתה פנויה אז, שיקבלו שמה את אביו לרב. ובאשר לדעת רבינו לא היה אותו הרב ראוי לרבנות חשובה זו, לא נענה לו. אז עבר הבן לדבר קשות, והתחיל בדברי ביקורת וביטויים כמדקרות, עד כי אחזתני רעדה. אך רבינו לא ענה לו מאומה, ורק כשדבריו עברו כל גבול יצא לחדר אחר יחד אתי... בהמיית רוחי אמרתי לו: 'הלא גם לסבלנות יש גבול וקצה'. על זה השיבני: 'הלא הוא משתדל בעד אביו, ורק מחמת רגש האחריות שלי, איני יכול להרשות לעצמי למלאות מבוקשו, כי יודע אני שאין רבנות עיר חשובה זו הולמת לאביו. אולם אין לי רשות להתלונן עליו ועל הדברים והביטויים שאמר'..."

פעם אחת בחודשים האחרונים לחייו, ראיתי את רבינו מדבר קשות לרב אחד, וכאשר יצא אותו הרב אמרתי לו: 'הלא אין זה דרך רבינו, והתרגזותו הלא תזיק לבריאותו'. היה זה בעת שכבר תקפה עליו מחלתו. על זה השיבני: 'ח'ס' ושלום לא כעסתי כלל, כי לא אדע מה זאת כעס! אך עשיתי עצמי כמרוגז כדי שיבין הרב את הרצינות שבדבר וישים הדברים בלבו, שלא יעשה כן שנית".

באותו קובץ, מופיע גם מאמרו של הגאון רבי **ראובן כץ** זצ"ל, ראש בית הדין ורבה של העיר פתח תקוה, שזכה לקבל לקח מפיו של רבי חיים עוזר. גם הוא מעלה על נס את הסבלנות הרבה של גאון הדור: "זכורני עובדה, בהיותי צעיר לימים מלומדי הקיבוץ שלו בוילנא בשנת תרס"ב, הייתי מבאי ביתו וראיתי פעם בחורף, בא טבח אחד עם שאלה על ריאה לרבי חיים עוזר, והטריף. הטבח התמלא חמה והטיח בפניו: 'אם אינו יודע לפסוק שאלת הריאה, איך מקבל עליו להורות'... ודבר זה היה בזמן שכבר התפרסמה בוילנא גדלותו ואדירותו בתורה, וכולם קבלו מרותו ולא נעשה דבר קטן וגדול בלעדיו. ברור שאם טבח היה אומר כזה דבר לרב אפילו בעיירה קטנה, היה מקבל נזיפה חמורה על כך, אבל הוא אמר לי באותה שעה: 'מה לעשות? נפשו מרה עליו על ההיזק, ואין אדם נתפס בשעת צערו'. כך היתה מדת סבלנותו ללא גבול! דבר זה יכול לשמש לקח לרבנים ומורי הוראה בישראל". [מתוך 'אוצרותיהם אמלא']